

dres, at i de Egne, hvor der er Spørgsmaal om at anlægge denne Anstalt, er der slet ikke nogen særlig Ulempe forbunden med at skaffe Statskassen den den tilkommende Refusion for dette betydelige Beløb.

J. F. Petersen: Det kom mig ganske uventet, at her idag skal blive gjort Indvendinger imod det Forslag, som Udvalget har tilsladt sig at stille, da jeg erholdt det Indtryk ved den første Behandling af denne Sag, at der ikke alene her i Thinget var Enighed til stede, men at ogsaa den høitærede Justitsminister var saa omtrent enig med os om en saadan Forandring. Jeg troer, at Alle ville indrømme Usikkertigheden af at faae de Udgifter, som denue Anstalt maatte foranledige, saa retfærdigt og saa billigt fordeelte som muligt, og paa Grund deraf har jeg virkelig den Tro endnu, at Forsamlingen vil billige det Forslag, som er fremsført af Udvalget. Efter hvad der er anført i Betænkningen, og efter hvad den ærede Ordfører idag yderligere har fremsført, saa finder jeg kun ringe Anledning til at anfille yderligere Betragtninger over denne Sag. Det forekommer mig, at den ærede Ordfører meget fuldstændigt har imødegaaet de Vittringer, der ere faldne fra Regeringens Side og imod Udvalgets Forslag. Med Hensyn til det Forhold, hvori Bornholm rammes ved Udgifterne til den her paatænkte Anstalt, er det af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 4de Valgfreds (Meier), bemærket, at Befolkningen der var større i Forhold til Areal, end paa andre Steder (Meier: Ikke i Forhold til Areal, men i Forhold til Hartornet). Ja, forsaavidt den ærede Rigsdagsmand dog mener Forholdet til det opdyrkede Areal, saa kan jeg ganske tiltræde hans Vittring; thi med Hensyn dertil er i Virkeligheden Befolkningen betydeligt større end almindeligt. Frederiksberg er som bekendt, i Forhold til Areal, det størst befolkede Sogn i Danmark, men derefter kommer Østerlars Sogn paa Bornholm. Det første Sogn har nemlig, saavidt jeg erindrer, 183 Individuer paa circa 100 Tdr. Land, medens det sidstnævnte Sogn paa Bornholm har 177. At tænke sig, at disse 2 Sogne skulde yde Bidrag efter deres Folketal uden Hensyn til den uhyre store For-

skjel i Tynen til at bære Skat, forekommer mig saa urimeligt som Noget kan være. Jeg troer altsaa paa ingen Maade, at man med Billighed kan paalægge Bornholm Afgifter efter deres Folkemængde; thi denne er paa Grund af de mange Fiskerleier paa Kysterne, de mange Huusmandsboliger paa Grønsen af Udmærkerne, hvor disse stode op til de forskellige Sogne etc. etc., saaledes formeret, at det paa ingen Maade staaer i det Forhold til Stattes evne, som Tilfældet monne være andre Steder paa Verne, og kun om disse Dele af Kongeriget, ikke om Jylland, er det, at her er Tale.

Lindberg: Da jeg ikke fandt mig fuldkommen tilfredsstillet ved de Udtalelser, vi nylig have hørt af den høitagtede Justitsminister, skal jeg tillade mig at udbede mig det ærede Things Opmærksomhed for nogle Dieblif, idet jeg atter maa lægge Bøgt paa, at dengang Mødens forrige Tugt- og Manufacturhuus blev overladt til de to Amter (Præsto og Maribo Amter) til en saadan Indretning for Sindsbøge, da var derved aabenbar tilfattet at gjøre disse to Amter en Tjeneste; men, dersom det skal gaae saaledes, at disse Amter skulle deeltage fuldkommen ligeligt i Byrden med de øvrige Amter i Østifterne ved Oprettelsen af en ny Indretning for Sindsbøge, og de alligevel skulle beholde den nærværende Anstalt, saa ville de blive trykkede. Nu har den høitærede Justitsminister rigtignok sagt, at, naar de ikke vilde have den, saa kunde de blot frastige sig den, saa var den Sag afgjort, men det kan paa ingen Maade skee ganske let; [thi dengang de fik sig denne Indretning overdragen, blev den overdragen dem som en Detentionsanstalt, og som saadan kan den godt vedblive, idet der for den naturligtvis ogsaa kan være fuldkommen Brug, fordi den Indretning, der nu skal oprettes for alle Østifterne, ikke skal være en Detentions- men en Helbredelsesanstalt. Jeg maa derfor tillade mig at spørge den høitagtede Justitsminister, om der ikke kunde være al Rimelighed for, naar den nu paatænkte Anstalt for Helbredelige kom i Stand, at da Mødens forrige Tugt- og Manufacturhuus blev overladt til en Detentionsanstalt ikke alene for Maribo og Præsto Amter, men for alle andre i Østifterne, indtil